

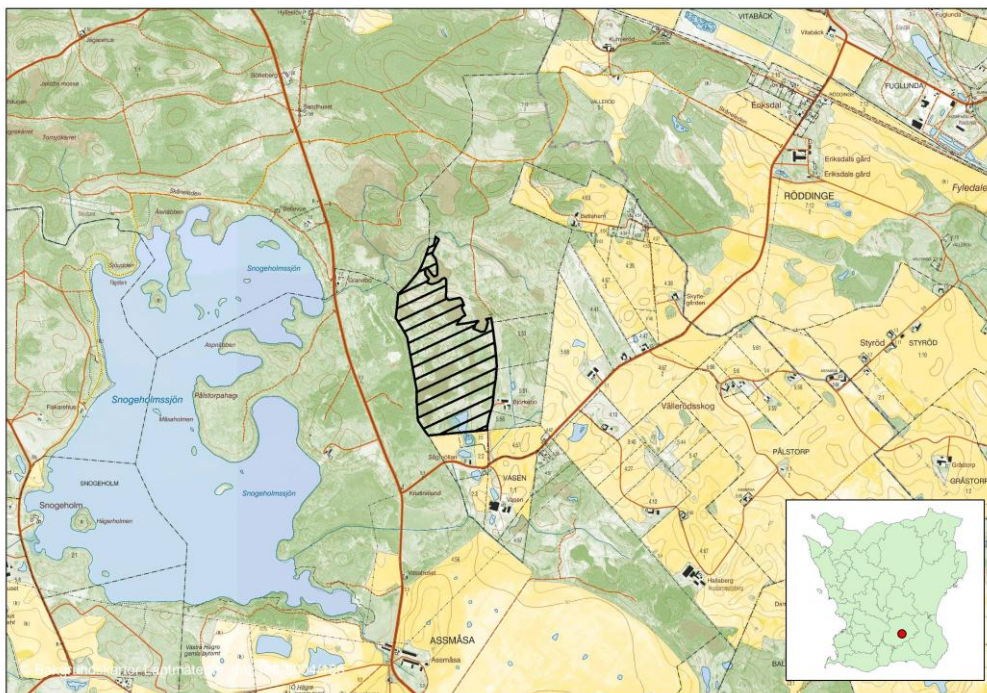

Bildande av naturreservatet Assmåsabetet i Sjöbo kommun

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) att förklara det område som avgränsats på bifogad karta (bilaga 1) som naturreservat. Naturreservatets gränser ska märkas ut i fält.

För att trygga syftet med naturreservatet ska de föreskrifter gälla, som anges nedan med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken.

Naturreservatet är markerat med svart raster på fastighetskartan (se även bilaga 1).
© Bakgrundskartor Lantmäteriet, dnr 106-2004/188

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Assmåsabetet
Kommun	Sjöbo
DOS-ID	1025545
Gränser	Området begränsas av mitten av svart punktstreckad linje på till detta beslut bifogad karta (bilaga 1)
Fastighet	Del av Röddinge 7:12
Markägarkategori	Enskild
Läge	Ca 8 km söder om Sjöbo tätort
Kartblad	Ekonomiska kartan: 02D2e
Koordinat centralpunkt	x: 421235 y: 6158867 (SWEREF99)
Naturgeografisk region	Skåne sediment och horstområde, nr 8
Inskrivna nyttjanderätter	Dikningsföretaget Snogeholmssjöns reglering ID 1540
Gemensamhetsanläggningar	se bilaga 2
Areal	39,3 ha
Förvaltare	Länsstyrelsen

Syftet

Syftet med reservatet är att:

- långsiktigt bevara och utveckla en naturbetesmark med lång hävdkontinuitet som karaktäriseras av en träd- och buskrik betesmark med inslag av våtmarker och alsumpskogar,
- bevara och utveckla våtmarkerna,
- långsiktigt bevara och utveckla en gynnsam bevarandestatus för de arter och livsmiljöer som förekommer i området enligt EU's art- och habitatdirektiv,
- långsiktigt bevara och utveckla biotoper som utgör en livsmiljö för nationellt hotade eller rödlistade arter,
- bevara kulturhistoriska lämningar,
- under enklare former göra området tillgängligt för rekreation och friluftsliv.

Syftet ska nås genom:

- naturvårdsinriktad beteshävd, företrädesvis med nötkreatur, samt röjningar i träd- och buskskikt,
- att gynna grova eller vidkroniga träd och ersättningsträd till dessa,
- att alsumpskogen lämnas för fri utveckling,
- restaurering av våtmarksområdet,
- att våtmarksområdena hålls fria från igenväxning, kräftor och fisk,
- att anordningar för besökare, såsom parkeringsplats, informationsskylt samt stängselgenomgångar, anläggs och underhålls,
- att åtgärder utvärderas och anpassas i överensstämmelse med ny kunskap om hotade och hänsynskrävande arter.

Reservatsföreskrifter

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom naturreservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. plöja, spränga, gräva, schakta, anlägga diken, utfylla, tippa, dumpa, markbearbeta eller på annat sätt förstöra eller skada mark eller småvatten,
2. uppföra byggnad eller annan anläggning såsom t.ex. mast, torn eller vindkraftverk, samt att anlägga luft- eller markledning,
3. tillföra kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, växtnäringsämnen, kalk eller jordförbättringsmedel,
4. stödutfodra betesdjuren,
5. hålla djur på bete under tiden 1 december – 31 mars,
6. låta betesdjur som är under behandling med långtidsverkande avmaskningsmedel beta, eller att avmaska betesdjur, eller släppa avmaskade betesdjur tidigare än 14 dagar efter avmaskning,
7. så eller plantera växter, träd eller buskar
8. avverka träd eller buskar eller bortföra död ved,
9. plantera, så eller sätta ut för trakten ej naturligt förekommande växt- eller djurarter,
10. sätta ut fisk eller kräftor i vattensamlingar,
11. utfodra vilt,
12. anordna upplag.

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång.

För att tillgodose syftet med naturreservatet förpliktas markägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas inom naturreservatet:

1. utmärkning av naturreservatets gränser,
2. utförande och underhåll av anläggningar och anordningar för allmänhetens tillgänglighet såsom parkeringsplats, stigar och stängselövergångar,
3. skötsel av betesmarker innefattande röjning av vegetation, veteranisering¹ och avverkning av träd, betesdrift samt uppsättande och underhåll av stängsel för betesdrift,
4. skötsel av våtmarker innefattande röjning, reglering av vattennivå samt åtgärder för att hålla dem kräft- och fiskfria,
5. undersökning och miljöövervakning av djur- och växtlivet samt av mark- och vattenförhållanden,

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas samt ordningen i övrigt inom naturreservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. gräva, borra, måla eller på annat sätt skada fast block, stenmurar, terrängformer eller naturföremål,
2. bortföra ved, skada levande eller döda stående eller liggande träd och buskar,
3. gräva upp växter eller för kommersiellt bruk plocka växter,
4. samla in lavar, mossor eller vedlevande svampar med undantag av enstaka beläggsexemplar.
5. tälta eller ställa upp husvagn, husbil eller motsvarande,
6. framföra motorfordon,
7. sätta upp tavla, plakat, skylt, affisch, snitsel eller därmed jämförlig anordning.

¹ Åtgärder för att skada träden i syfte att skapa död ved i förtid för att överbrygga generationsglapp i trädskiktet. Åtgärderna kan bestå av ringbarkning, skapande av högstubbar.

Vidare är det utan länsstyrelsens skriftliga tillstånd förbjudet att:

8. fånga insekter, spindlar, snäckor eller andra ryggradslösa djur annat än genom håvning, handplockning eller annan selektiv metod² med efterföljande återutsättning inom naturreservatet. Kravet på återutsättning gäller inte enstaka beläggsexemplar av varje art under förutsättning att fynden registreras i Artportalen och att insamlandet inte bryter mot fridlysningsbestämmelserna,

Undantag från föreskrifter

Föreskrifterna under A och C utgör ej hinder för;

- tillsyn och åtgärder i samband med förvaltarens skötsel av området,
- underhållsrensning av lagakraftvunna dikningsföretag eller lagliga diken, drift och underhåll av vid tidpunkten för detta beslut befintliga ledningar och anläggningar tillhörande kommunen eller el- och teledistributör. Inför utförandet av arbete ska skriftligt samråd ske med länsstyrelsen. Vid akuta underhållsåtgärder kan samråd ske sedan arbetet inletts.

Vid eventuell restaurering av våtmark enligt bilaga 1 gäller följande undantag i samband med anläggandet. Undantagen gäller endast för beslut om miljöinvestering – Anläggande av våtmark med Jordbruksverkets diarienummer Jnr 2012-5221.

A1 vad gäller att gräva, schakta, utfylla, tippa och markbearbeta. **A2** vad gäller annan anläggning (dämme, trumma), **A8** om att avverka träd eller buskar. **A12** om upplag samt **C1**, **C2** och **C6**.

För övriga delar av naturreservatet gäller följande undantag:

A2 gäller undantag för mobila jakttorn. **A4** undantag gäller för stödutfodring av betesdjur i maximalt två veckor inför installering eller strax efter betessläpp. **A6** gäller ej vid behandling av parasitangrepp som konstaterats under pågående betessäsong om korttidsverkande preparat används. **A8** gäller ej beträffande avverkning av träd eller buskar på betesmark efter förvaltarens skriftliga god-

² Med selektiv metod menas handplockning, håvning, sållning eller annan teknik där de djur som inte ska studeras närmare direkt återutsätts och ingreppen i deras livsmiljö blir försumbara eller kan återställas omedelbart. Fällor är inte att betrakta som selektiva, oavsett utformning.

kännande. **A12** undantag gäller för virkesupplag som är faunadepåer. **C6, C7** gäller ej i samband med jakt. **C6** gäller ej heller i samband med skötseln av betesmarken.

Länsstyrelsen får enligt 7 kap 7 § miljöbalken, om det finns särskilda skäl, lämna dispens från meddelade reservatsföreskrifter.

Upplysningar

Länsstyrelsen vill upplysa om att föreskrifterna under C gäller oberoende av om beslutet överklagas samt att även andra lagar, förordningar och föreskrifter än reservatsföreskrifterna gäller för området, exempelvis:

- Fridlysningsbestämmelser. Alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon är fredade enligt jaktlagen (1987:259). Vissa andra växt- och djurarter är fridlysta enligt 8 kap miljöbalken och artskyddsförordningen 4-9 §§ (2007:845).
- 7 kap miljöbalken med bestämmelser om områden som omfattas av biotopskydd (11 §) eller strandskydd (16 §).
- Art- och habitatdirektivet (Rådets direktiv 92/43 EEG).
- Skogsvårdslagen (1979:429).
- Lag om tillsyn över hundar och katter (2007:1150).
- Jaktlagstiftningen.
- 2 kap, lag (1988:950) om kulturminnen m m med bestämmelser om skydd för fasta fornlämningar.
- Terrängkörningslagen (1975:1313) och terrängkörningsförordningen (1978:594) med vissa förbud mot körning i terräng.
- 15 kap 31 § miljöbalken om förbud mot nedskräpning.
- Lokala, kommunala ordningsföreskrifter.

Beskrivning av området

Landskap, hydrologisk och geovetenskapliga bevarandevärden

Naturreseptatet är beläget öster om Snogeholmssjön i närheten av Fyledalen och utgörs av en träd- och buskrik naturbetesmark med inslag av alkärr och våtmarker. Berggrunden i området utgörs av lösa sand- och kalkstenar från övre krita. Berggrunden är täckt av ca 30 meter mäktiga jordlager. Jordtäcket övre delar

utgörs av småkuperad sandig morän samt en kulle med isälvsediment. I sänkorna finns kärrtorv. I områdets norra del löper en markerad moränrygg med västnordväst-ostsydostlig riktning. Terrängen är småkuperad med fuktängar och alkärr på de låglänta delarna. Det stora sammanhängande fuktängspartiet i södra delen är ett resultat av en tidigare utdikning av ett våtmarksområde. Det finns fortfarande kvar ett dike som löper genom kärret som har en viss avvattande effekt. Däremot är de tvärgående diken, som man kan se på äldre flygbilder, till största delen igenväxta. Fuktängarna översvämmas vår och höst. Ev. kommer området att restaureras och omföras till en våtmark/grund damm.

Markanvändning och kulturhistoriska bevarandevärden

Området är en rest av utmarken till "Asmåsa" och har därmed en lång tradition som betesmark. Området kallas även för Betlehems utmark. Enligt laga skifteskartan från 1833 står det angett som utmark med "kärr och något skogvuxna backar". Häradskartan från 1914 och Skånska Rekognosceringskartan från 1812-20 visar på att det var ett lövträdsb eklätt område. Området har således en lång kontinuitet som trädbärande betesmark.

Området är kulturhistoriskt intressant eftersom det är en rest av ett förr så vanligt och dominerande markslag, utmark, och har därmed en lång hävdkontinuitet som betesmark. Enligt Riksantikvarieämbetes uppgifter förekommer det lämningar av en stenindustri och en stensättningsliknande lämning i södra delen av området samt en stenmur som genomkorsar området i öst-västlig riktning i centrala delen.

Hela naturreservatet ingår i betesfällan, med undantag av några delar av alsumpskogen, och betas av nötkreatur.

Biologiska bevarandevärden

Området utgörs av en stor sammanhängande träd- och buskrik naturbetesmark. Betesmarken hyser grova vidkroniga ekar och bokar och en rik förekomst av vildapel samt ett välutvecklat buskskikt med riklig förekomst av björnbärsbuskage. Området har en varierande topografi med både torrbackar och alkärr vilket skapar förutsättningar för ett flertal naturtyper. Flera av de ingående alkärren är utpekade som sumpskog i Skogsstyrelsens inventering av värdefull skog. I södra delen finns ett stort sammanhängande fuktängsområde som översvämmas vår och höst där vegetationen domineras av högväxta arter såsom veketåg och mannagräs med inslag av gökblomster, kärrsilja, kärrtistel,

bäckmärke och svalting. På övriga delar utgörs fältskiktet av ett flertal hävdgynnade arter såsom jordtistel, gulmåra, blåsuga, gråfibbla, darrgräs, hirsstarr, fårsvingel, stagg och knägräs. De rödlistade och sällsynta kärlväxter som påträffats i betesmarken är majnycklar (NT), revig blodrot (VU), luden johannesört och luktsmåborre.

Området hyser även höga faunistiska värden och är sedan länge en känd lokal för lövgroda. Det förekommer dessutom klockgroda och större vattensalamander som är listad i habitatdirektivets bilaga 2 (Natura 2000-arter). En nyligen utförd inventering³ av fladdermöss visar på att 11 olika fladdermusarter nyttjar området som jaktområde, bl a de rödlistade arterna⁴ barbastell (EN), fransfladdermus (VU) och sydfladdermus (EN). Barbastell är dessutom listad i habitatdirektivet bilaga 2.

Även fågelfaunan är artrik med bl a törnskata, nötkråka (NT), ärtsångare, törnsångare, entita, gräshoppsångare, rödstjärt, trädkrypare, hämpling, gransångare, gulsparv, rödstjärt, härmsångare, nötväcka, stenknäck, trana, gräsand, sothöna, knölsvan, gråhakedopping, svarthätta, större och mindre hackspett, häger, gråhakedopping, brun kärrhök, ormvråk och röd glada.

Friluftsliv och tillgänglighet

Området är idag mest känt av den naturintresserade allmänheten och besöksfrekvensen är inte av någon större omfattning. Naturreservatet är beläget ca 8 km söder om Sjöbo tätort mellan två kända och välbesökta naturområden, Snogeholmssjöns strövområde och Fyledalen. Närmaste större tätorter är Sjöbo och Sövestad. Området kan nås med buss från Sjöbo och Ystad och därefter en promenad på knappt 1 km.

Skälen för beslutet

Naturreservatet är av stor betydelse för naturvärden då det hyser ett flertal hotade eller mindre vanliga arter. Området är varierat vad gäller topografi och hydrologi och tillsammans med områdets hävdhistoria skapar det förutsättningar för en rik

³ Utförd av Naturvårdskonsult Gerell juni-september 2012

⁴ Hotkategorier enligt fastställd svensk rödlista av ArtDatabanken från 2010. Hotkategorierna är:
LC=Lisviktig, NT=Nära hotad, VU=Sårbar, EN=Starkt hotad, CR=Akut hotad och
RE=Försvunnen

biologisk mångfald. Det är dessutom ett naturskönt område som är en rest av ett utmarkslandskap som förr var ett dominerande inslag i landskapet och är därmed även kulturhistoriskt betydelsefullt. Naturreservatets närhet till Fyledalen och Snogeholmsområdet, områden som är av stor betydelse för friluftslivet, gör det till ett intressant område även ur friluftssynpunkt.

Naturreservatet omfattas av följande utpekande:

- Sjöbo kommuns förslag till naturvårdsplan, klass 1 objekt (benämns där som Betlehems utmark).
- Länets naturvårdsprogram (fd. Malmöhus län).
- Skogsstyrelsens inventering av värdefull skog – sumpskogsområden.
- Ängs- och betesmarksinventeringen, TUVÅ.
- Fornminnesobjekt enligt Riksantikvarieämbetet.

Nationella åtgärdsprogram för bevarande av hotade arter och biotoper som berör området är;

- Klockgroda: 2010-2014
- Barbastell: på gång (Jönköpings län)
- Skyddsvärda träd i kulturlandskapet: 2004-2008 och 2012-2016

Av ovan redovisade skäl och med syfte att långsiktigt bevara biologisk mångfald och att vårda, återställa och bevara värdefulla naturmiljöer för skyddsvärda arter, samt för att bidra till att uppnå miljömålen Ett rikt odlingslandskap, Myllrande våtmarker, Ett rikt växt- och djurliv och Levande skogar bör det angivna området avsättas som naturreservat enligt miljöbalken. Förordnande om naturreservat utgör den bästa garantin för att området ska bevaras och utvecklas i ett långsiktigt perspektiv. De höga naturvärden som finns representerade kräver särskild skötsel och området bör förvaltas i enlighet med beslutad skötselplan.

Intresseprövning

Länsstyrelsen har beaktat inkomna yttranden och synpunkter, se bilaga 3, och finner vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken att det för att skydda och vårda de värden som beskrivits ovan finns skäl att besluta om att bilda ett naturreservat i området, att besluta om föreskrifter för att skydda området samt fastställa en skötselplan. Trafikverket har meddelat i senare kommunikering att de inte kommer att motsätta sig naturreservatet i anlutning till ombyggnad av Riksväg 13 förbi Assmåsa.

Förordnandet är förenligt med grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenresurser samt med kommunernas översiktsplaner.

Ärendets handläggning

Frågan om bildande av naturreservat har väckts av markägaren. Det första markägarmötet hölls våren 2008, men det var först hösten 2010 som arbetet med att skydda området påbörjades. Under beredningen av ärendet har möten med markägare och företrädare för markägaren genomförts vid ett flertal tillfällen. Länsstyrelsen har i samråd med markägaren avgränsat området samt upprättat förslag till syfte och föreskrifter.

Överenskommelse om utbetalning av intrångsersättning som kompenserar markägaren för det intrång som naturreservatet innebär har upprättats.

Länsstyrelsen har genomfört en konsekvensutredning av ordningsföreskrifterna i enlighet med 4§ Förordning (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. Länsstyrelsen gör bedömningen att ordningsföreskrifterna inom naturreservatet innebär vissa begränsningar i allemansrätten men att de inte innebär något allvarligt försvårande av områdets utnyttjande.

Skötselplan och förvaltning av naturreservatet

Skötselplan

Enligt 3 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. framgår bland annat att en skötselplan ska fastställas vid bildande av ett naturreservat.

Förvaltning

Länsstyrelsen är förvaltare av naturreservatet och ska fortlöpande samråda med markägare, arrendatorer, berörda myndigheter och andra berörda vid förvaltningen.

Överklagande

Detta beslut kan överklagas till regeringen, miljödepartementet, se bilaga 4.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling samt i ortstidning. Sökande och sakägare ska anses ha fått del av beslutet den dag kungörelse var införd i ortstidning.

Underskrifter

Detta beslut har fattats av tf. länsöverdirektören Suzanne Jacobsson. I den slutliga handläggningen har även deltagit miljödirektör Annelie Johansson, naturvårdsdirektör Per-Magnus Åhrén, länsassessor Ann Westerdahl och naturskyddshandläggare Gunilla Davidsson Lundh, föredragande.

Suzanne Jacobsson

Gunilla Davidsson Lundh

Bilagor

1. Karta med naturreservatets avgränsning
2. Förteckning över fastigheter, nyttjanderätter och gemensamhetsanläggningar
3. Inkomna yttrande
4. Hur man överklagar
5. Sändlista

